

Mirella Pokka

SEKSUAALISEN SUUNTAUTUMISEN MONINAISUUS –
YLEISÖTAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN

Hoitotyön koulutusohjelma
2014

SEKSUAALISEN SUUNTAUTUMISEN MONINAISUUS – YLEISÖTAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN

Pokka, Mirella
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Joulukuu 2014
Ohjaaja: Santamäki, Kirsti
Sivumäärä: 35
Liitteitä: 3

Asiasanat: Seksuaalisuus, yleisötapahtuma, tapahtuman järjestäminen, nuoret, Eurajoki

Lokakuussa 2014 järjestettiin kaksiosainen yleisötapahtuma Eurajoen kunnanviraston Eurajoki-salissa aiheesta Seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus. Tapahtuma järjestettiin yhdessä toisen hoitotyön opiskelijan kanssa ja tämä opinnäytetyö käsittelee yleisötapahtuman järjestämistä.

Henkilökohtaisena tavoitteena oli järjestää onnistunut tapahtuma, joka konkreettisesti toisi yläasteikäisille nuorille tietoa seksuaalivähemmistönä elämisen arjesta ja sen mukanaan tuomista, mahdollisista haasteista

Tapahtuman tarkoituksena oli tuoda sekä koululaisille, että vanhemmille mahdollisuus kohdata avoimesti ihmisiä, jotka elävät yhteiskunnassa osana seksuaalivähemmistöjä. Tapahtuman tavoitteena oli paikallistasolla pyrkiä vähentämään nuorten syrjäytymisen riskiä seksuaalisen suuntautumisensa takia, lisätä tietoa murrosikäisen nuoren tunteista oman identiteettinsä muodostumisessa sekä laskea nuoren kynnystä kertoa omasta seksuaalisuudestaan lähipiirilleen.

Tapahtuman puhujavieraina olivat nuorisotyön tutkimusprofessori, 20 vuotta seksuaalista suuntautumistaan salannut tuottaja / juontaja sekä 22-vuotias nuori mies ja 24-vuotias nuori nainen, jotka molemmat ovat avoimesti edustaneet seksuaalivähemmistöjä aina yläasteiästä lähtien.

Tapahtuma järjestettiin kaksiosaisena siten, että päivä tapahtumaan osallistuivat Eurajoen yhteiskoulun 8 – ja 9 – luokkalaiset luokanvalvojiensa johdolla koulupäivän sisään integroituna. Iltatapahtuma järjestettiin yleisölle avoimena tapahtumana, jota markkinoitiin eri medioissa. Päivä tapahtumaan osallistui yhteensä 128 opiskelijaa ja 7 opettajaa. Iltatapahtumaan osallistui 50 vierasta. Molemmista tapahtumista kerättiin palaute erillisillä lomakkeilla.

Osallistujilta, yhteistyökumppaneilta ja vierailta saadun palautteen pohjalta tilaisuus oli onnistunut ja tarpeellinen. Molemmat tilaisuudet aiheuttivat keskustelua vielä useita päiviä tapahtuman jälkeen. Negatiivista palautetta aiheutti kuitenkin aikataulun venyminen iltatilaisuudessa. Jatkossa tilaisuutta voisi hyödyntää ns. ”kiertuetyyppisesti”, jolloin tapahtuma jalkautetaan eri paikkakunnille samalla toimintamallilla.

SEXUAL ORIENTATION DIVERSITY – ORGANISING PUBLIC EVENT

Pokka, Mirella
Satakunta University of Applied Sciences
Degree Programme in nursing
December of 2014
Supervisor: Santamäki, Kirsti
Number of pages: 35
Appendices: 3

Keywords: sexuality, public event, event organising, the youth, Eurajoki

In October 2014, a two-part public event was organised in the municipal hall of Eurajoki with topic of Sexual orientation diversity. The event was implemented together with another student, and this thesis - as a part of the whole thesis project - is about organising a public event. Personal goal was to create a successful event, which in concrete ways would give information to junior high school youth about sexual minority living everyday life and the possible challenges of it.

The purpose of the event was to introduce persons presenting sexual minority to student and their parents and give them the possibility to openly discuss with them. The purpose of the event was to give to both pupils and their parents an open possibility to meet persons presenting sexual minority within the society. On the local level the purpose of the event were to decrease the risk of exclusion among youth on a local level due their sexual orientation, raise the knowledge of the feelings of the young when forming their own identity, and to lower the level for the young telling about him/her sexuality to family and friends.

The guest speakers of the event were a youth work research professor, a producer/host who has hidden his sexual orientation for 20 years, and a 22-year-old young male and a 24-year-old young woman who both have openly represented sexual minority from junior high school.

The event was organised in two parts, so that the 8th and 9th graders of school of Eurajoki attended the day event together with their class teachers integrated into their school day. The evening event was a public event and it was marketed in different medias. The day event gathered a total of 128 pupils and 7 teachers. 50 guests took part in the evening event. Feedback was collected from both events with separate question forms.

Based on the feedback from participants, co-partners and guests the event was successful and necessary. The events caused discussion and talk also several days afterwards. Some negative feedback was however received about the schedule of the evening event not staying in planned. In the future the event could be utilized for example as a “tour”, and the event could be spread in to other localities using the same approach.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	SEKSUAALISUUS.....	6
2.1	Seksuaalisuuden määritelmä.....	6
2.2	Seksuaalinen suuntautuminen.....	6
2.3	Seksuaalisuus yläasteella ja murrosiässä.....	7
2.4	Nuoren seksuaalinen suuntautuneisuus vanhemman näkökulmasta.....	8
3	YLEISÖTAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN.....	9
3.1	Tapahtuman suunnittelu.....	9
3.2	Tapahtuman tavoite ja tarkoitus.....	10
3.3	Tapahtuma-aika ja -paikka.....	10
3.4	Tapahtuman kohderyhmä ja tilaisuuteen kutsuminen.....	11
3.5	Tapahtuman esiintyjien valinta.....	12
3.6	Tapahtumapalaute.....	12
3.7	Tapahtuman riskit ja resurssit.....	13
4	SEKSUAALISEN SUUNTAUTUMISEN MONINAISUUS – TAPAHTUMAPÄIVÄN JÄRJESTÄMINEN.....	14
4.1	Tapahtuman taustaa ja sen tarkoitus.....	14
4.2	Tapahtuman järjestäjät ja yhteistyötahot.....	15
4.3	Tapahtuman suunnittelu, toteutusaikataulu ja tapahtumapaikka.....	16
4.4	Tapahtuman markkinointi ja mainonta.....	17
4.5	Tapahtuman esiintyjät.....	18
4.6	Tapahtuman budjetointi.....	19
4.7	Tapahtuman riskit.....	20
5	TAPAHTUMAPÄIVÄ 8.10.2014.....	21
6	PROJEKTIN ARVIOINTI.....	27
6.1	Tapahtumapäivän toteutumisen arviointi.....	27
6.2	Tapahtuman arviointi yleisöpalautteiden pohjalta.....	28
6.3	Yhteistyökumppaneiden palaute tapahtuman suunnittelusta ja toteutuksesta ..	31
6.4	Prosessin arviointi.....	32
7	POHDINTAA TAPAHTUMASTA JA SEN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	33
	LÄHTEET.....	35
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Seksuaalisuudella tarkoitetaan ihmisen kykyä ja valmiutta synnynnäisesti reagoida sekä fyysisiin aistimuksiin että virikkeisiin. Tämä mahdollistuu mielihyvää tuovilla kokemuksilla, jolloin niihin syntyy valmius pyrkiä itseohjautuen. (Väestöliiton [www-sivut](#), 2014)

Seksuaalista suuntautumistaan pohtivan nuoren ajatukset, tuntemukset ja mietteet ovat olleet televisiossa, radiossa ja internetin keskustelupalstoilla näkyvästi esillä viimeisen kahden vuoden aikana. Samat mietteet ja pohdinnat olivat nousseet myös Eurajoen yhteiskoulussa puhuttamaan sekä oppilaita että opettajia. Henkilökohtaisesti aihe kiinnosti kovasti ja siitä oli luontevaa lähteä rakentamaan opinnäytetyötä. Työn tilaajana toimi Eurajoen kunnan nuorisotoimi, jolle aihevalinta oli myös ajankohtainen kunnallisen nuorisotyön tasolla ja koska nuorisotyön tarkoituksena on toimia osaltaan nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä mukana.

Opinnäytetyön aiheena oli seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus, ja sen tarkoituksena oli antaa tietoa sekä nuorille, että aikuisille tietoa yläkouluikäisten seksuaalisesta erilaisuudesta eli seksuaalivähemmistöön kuulumisesta ja sekä sen hyväksymisestä. Tarkoituksena oli myös lisätä tietoa murrosikäisen nuoren tunteista oman identiteettinsä muodostumisessa. Opinnäytetyö päätettiin järjestää kaksiosaisena tapahtumatyyppisenä projektina ja sen tavoitteena oli paikallistasolla pyrkiä vähentämään nuorten syrjäytymisen riskiä seksuaalisen suuntautumisensa takia sekä laskea nuoren kynnystä kertoa omasta seksuaalisuudestaan lähipiirilleen.

2 SEKSUAALISUUS

2.1 Seksuaalisuuden määritelmä

Seksuaalisuus on keskeinen ihmisen ominaisuus, joka kehittyy koko elämän ajan ja sisältää biologisen sukupuolen, sukupuoli-identiteetin ja roolit, seksuaalisen orientaation, eroottisen mielenkiinnon, nautinnon ja intiimiyden sekä lisääntymisen eli suvun jatkamisen. Seksuaalisuus voidaan kokea ja ilmaista monin eri tavoin, kuten ajatuksin, fantasioin, haluin, uskomuksin, asentein ja arvoin, käyttäytymisessä ja rooleissa sekä parissa ja ihmissuhteissa. (Rinkinen 2012, 20.)

Seksuaalisuus kehittyy koko elämän ajan. Kun oma seksuaalisuus alkaa selkiytyä, ihmisen käsitys omasta identiteetistä ja minäkuvasta vahvistuu. Minäkuva ja identiteetti eivät kuitenkaan ole koskaan täysin valmiita, vaan kehittyvät eri tavalla koko elämän. Seksuaalisuus on osa jokaisen ihmisen identiteettiä, eikä sitä vähennä sairaus, vamma tai ikääntyminen. Jokin erityispiirre voi jonkin verran vaikuttaa seksuaalisuuteen, mutta määrävin osa se ei kuitenkaan ole. Seksuaalisuus on parhaimmillaan mahdollisuutta nauttia läheisyydestä ja kokemuksista jotka tuottavat sekä seksuaalista mielihyvää kehossa että ihmisen omassa mielessä. (Terveystieteiden tutkimuskeskuksen www-sivut, 2014)

2.2 Seksuaalinen suuntautuminen

Seksuaalinen suuntautuminen on yksilön ominaisuus. Seksuaalinen suuntautuminen on määriteltävissä oman sukupuolen ja omien tunteiden kohteen pohjalta eikä se ole aina kovin yksiselitteistä. Seksuaalisen suuntautumisen kirjo on hyvin laaja, mutta seksuaalivähemmistöistä käytetään yleisesti lyhennettä HLB eli homot, lesbot ja biseksuaalit. Etenkin nuorilla ja erityisesti nuorilla naisilla, oma seksuaalinen identiteetti selkiintyy vasta aikuisiällä. (SETA ry:n www-sivut, 2014)

Vastakkaiseen sukupuoleen rakastuvaa henkilöä sanotaan yleisesti heteroksi. Tällöin on kyseessä naisen ja miehen välinen suhde. Homo tai lesbo termiä käytetään henkilöstä joka rakastuu samaa sukupuolta edustavaan henkilöön. Lesbo on tutummin naispuolisesta homoseksuaalista käytetty nimitys. Henkilöstä, joka tuntee eroottista tai emotionaalista vetovoimaa sekä naisia että miehiä kohtaan, käytetään nimitystä biseksuaali. Seksuaalinen suuntautuminen on aina itsemäärittelykysymys. Seksuaalisen suuntautumisen taustalla ei siis ole olemassa vain yhtä tapaa kehittyä. (SETA ry:n www-sivut, 2014)

Homoseksuaalisuutta on aina ollut eikä sen kehittymiseen ole olemassa mitään kaiken kattavaa teoriaa, vaan se on vain yksi lisäväri seksuaalisuuden rikkaassa kirjossa. Homo- ja heteroseksuaalisuudessa kyse on rakastumisen tunteesta ja seksuaalisesta halusta, joka kohdistuu tasavertaiseen ja samoin tuntevaan kumppaniin. Erilaisia rakkauksia ja ihmisten tunteita ei pitäisi arvottaa. Homoseksuaalisuus ei ole uhka eikä siitä kannata sellaista tehdä lasten ja nuorten mielessä. (Apter, Kaimola & Väisälä 2006, 212.)

2.3 Seksuaalisuus yläasteella ja murrosiässä

Nuoren seksuaalisuus ja seksuaalinen suuntautuneisuus määrittävät myös hänen elämänlaatuaan koulumaailmassa. Nuorelle on tärkeää tulla hyväksytyksi hänen omassa elinympäristössään ja koulumaailma edustaa suurelta osin juuri tätä elämänaluetta. Nuori viettää hereilläoloajastaan n. 45 % koulussa, joten erityisesti tämä aika on haavoittuvaa seksuaalisuuttaan pohtivan nuoren kohdalla. Koulu kuitenkin edustaa uusimman tutkimustiedon mukaan nuorelle varsin turvatonta paikkaa, koska heihin mahdollisesti kohdistuvaan kiusaamiseen ei olla heidän kokemuksensa mukaan puututtu tarpeeksi, eikä parannuskeinoja tilanteen selvittämiseksi olla tehty. Lisäksi nuori kokee tilanteen useimmiten niin, että heitä itseään syytetään tapahtumista. (Alanko, K. 2014, 23-25.)

Murrosiässä nuori herkistyy ja kokee voimakkaita hämmennyksen tunteita kaikkeen seksuaalisuuteen liittyvässä kehityksessään ja tämä johtaa uteliaisuuden lisääntymiseen ja asioiden yksityisyyden ja intiimiyden tajuamiseen. Samalla tämä kehitysvaihe johtaa

myös oman minäkuvan mahdolliseen haavoittuvuuteen kavereiden julmasti kommentoimassa kehoa, käytöstä ja ulkonäköä. Nuori pohtii oman kehon ja ulkonäön kelpaavuutta ja riittävyyttä. Myöhemmin murrosiässä nuori rohkaistuu, kun epävarmuus ja hämmennys vähenevät, kun oma keho ja tieto yhteisön seksuaalikulttuurista ovat tutummat. Nuori tottuu omaan kehoonsa ja alkaa hyväksymään kehonsa uudenlaisena. (Apter, Kaimola & Väisälä 2006, 207- 208.)

2.4 Nuoren seksuaalinen suuntautuneisuus vanhemman näkökulmasta

Monelle vanhemmalle mieltä askarruttavaa voi olla huomata oman lapsensa seksuaalisen suuntautuneisuuden olevan jotain muuta, mitä vanhemmat ehkä odottivat. Vanhempien yleinen avarakatseisuus ja sallivuus seksuaalivähemmistöjä kohtaan ei kuitenkaan aina tuo osaamista kohdata ja hyväksyä oman lapsen seksuaalinen suuntautuneisuus, jos se ei ole sitä mitä vanhemmat toivoivat tai odottivat. Erityisesti isät kokevat poikiensa kohdalla vahvoja tunteita, kun odotukset eivät täytykään ja oma nuori kertookin pitävänsä saman sukupuolen edustajista. Myös äidit voivat yllättyä omista tunteistaan jos oma tytär ei tuokaan näyttille vävypoikaa, vaan pitkäaikaisen ystävättären tai viikonloppuna kohdatun mukavan naisen. (Allianssin [www-sivut](#), 2014)

Ihmisten asenteet muuttuvat hitaasti, vaikka yhteiskunnallinen kehitys seksuaalivähemmistöjen hyväksymisessä on ollut huomattavaa. Huomattava osa väestöstämme on saanut kasvatuksen aikana, jolloin homoseksuaalisuus oli rikos. Homoseksuaalisuus kriminalisoitiin vuonna 1889 ja homoseksuaalisesta käyttäytymisestä saatettiin langettaa kahden vuoden vankeusrangaistus. Rikoslaista homous poistettiin vasta vuonna 1971. Tämän jälkeenkin homouteen kehoittaminen pysyi vielä rikoksena. Lapsena ja nuorena opitut asiat ja ajattelumallit eivät muutu itsestään. Nuorten vanhemmista voi uuden tiedon sisäistäminen ja omien asenteiden tarkasteleminen kriittisesti tuntua vaikealta. Tulisi kuitenkin muistaa, ettei niitä mahdollisesti kielteisiä tunteitaan tai olemassa olevia ennakkoluulojaan tulisi hävetä. Kielteiset tunteet eivät poistu häpeämällä. Vanhemmille tulisikin olla tarjolla asiantuntevaa apua, mahdollisuutta puhua tunteistaan ja saada tietoa asioihin, jotka mietityttävät oman nuoren kohdalla. (Allianssin [www-sivut](#), 2014)

3 YLEISÖTAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN

3.1 Tapahtuman suunnittelu

Suunnittelu on merkittävä osa tapahtumaa. Etukäteissuunnittelu, työnjako ja ajoitus ovat niitä, jotka hyvin pitkälle määrittävät hyvää tapahtumaa. Vaikka itse tapahtuma kestäisikin lyhyen aikaa, voi suunnitteluvaihe vaatia usein viikkoja, jopa kuukausia. Tapahtumanjärjestäjän tulee ottaa huomioon jo suunnitteluvaiheessa tapahtuman yleisö, yhteistyökumppanit, mahdolliset sidosryhmät kuten esiintyjät tai alihankkijat sekä koko organisaation oma henkilöstö kaikkine voimavaroineen. Suunnitteluvaiheessa on myös tärkeää tehdä systemaattisesti etenevä suunnitelma, koska sen pilkkominen pieniin yksityiskohtiin vähentää riskiä jonkin asian unohtamisesta. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 48; Vallo & Häyrynen 2012, 158; Shone & Parry 2013, 99)

Taulukko 1. Tapahtuman suunnittelun runko (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 35)

Miksi?	mitä tapahtumalla tavoitellaan
Mitä?	mikä on tapahtuman sisältö
Missä?	tapahtumapaikka
Milloin?	tapahtuman ajankohta
Kenelle?	mille kohderyhmälle tapahtuma kohdistetaan
Miten?	järjestäjien ja yhteistyötahojen tapoimia eli mitkä ovat resurssit tapahtumalle
Mielikuva?	mikä on järjestävien tahojen ja osallistujien imago, mitä ajatuksia tapahtuma luo ja synnyttää

Näiden kysymysten ja vastausten tulisi olla tasapainossa keskenään. Tapahtuma itsessään voidaan jakaa kolmeen eri vaiheeseen: suunnitteluvaihe, toteutusvaihe sekä jälkimmäinen markkinointivaihe. Yllämainituilla kysymyksillä voidaan tapahtuman järjestämistä sekä

sen vaiheita arvioida kunkin vaiheen alussa ja lopussa. (Vallo & Häyrinen 2012, 160; Shone & Parry 2013, 124)

Suunniteltaessa tapahtumaa tulee huomioida melko varhaisessa vaiheessa tapahtumaan liittyvän tekniikan, äänentoiston, tilojen, materiaalien, ohjelmien sekä ajoituksen osuudet. On tärkeää huolehtia, että mahdollisten esiintyjien tarpeet ovat riittävän ajoissa tiedossa (tarvitaanko esimerkiksi tietokonetta, videotykkiä, flappia yms.) ja että niiden saatavuus on varmaa. Lisäksi tulee varmistaa etukäteen kaiken toimivuus. Ohjelmia suunniteltaessa tulisi muistaa myös aikataulutuksen tärkeys. Käsiohjelmassa täytyy näkyä aloitus- ja lopetusaikataulut, mutta minuuttiaikataulua ei ole syytä laittaa näkyville. Suuntaa antava minuuttiaikataulu on hyvä kuitenkin olla esiintyjillä ja tapahtuman osallisilla tiedossa. (Vallo & Häyrinen 2012, 170-173)

3.2 Tapahtuman tavoite ja tarkoitus

Jokaisella tapahtuma tulisi olla selkeä tavoite: miksi tapahtuma järjestetään? Mitä sillä tavoitellaan, mikä tapahtuman viesti on osallistujille? Selkeintä olisi, jos tapahtumalla oli yksi selkeä viesti osallistujille. Esimerkiksi ekologisuus tulee selkeästi esiin lintubongaustapahtumassa, kun taas formulakisoista ei jää ekologista viestiä osallistujalle. Tapahtuman luonteessa pitää huomioida myös tavoitteen muotoutuminen: onko tavoite konkreettinen, onko se julkisuuden hakemista tietylle asialle vai halutaanko tapahtumalla vain viestiä osallistujille heidän tärkeydestään? Tapahtumassa tulisi olla idea tai teema, joka on mieleenpainuva ja puhutteleva. (Vallo 2009, 38; Vallo & Häyrinen 2012, 109-113; Shone & Parry 2013, 124)

3.3 Tapahtuma-aika ja -paikka

Tapahtumapaikkaa valittaessa tulisi kiinnittää huomiota erityisesti tapahtuman luonteeseen. Jos kyseessä on arvokas tilaisuus, tulisi tilat valita sen mukaan. Jos kyseessä taas on hauska tapahtuma, liian hienot tilat voivat olla osallistujille ahdistava kokemus ja

osaltaan viedä tunnelmaa tapahtumasta. Tapahtumapaikan sijainti on merkityksellinen sekä kuljetuskustannuksiltaan että myös osallistumisaktiivisuudeltaan. Kulkuyhteydet tulisi tarkistaa ja varmistaa niiden toimivuus tapahtuman aikatauluun sopivaksi. Lähellä järjestettävä tapahtuma näkyy myös budjetissa, mutta myös tapahtuman järjestämisessä itsessään. Järjestäjälle voi vieraalla paikkakunnalla tulla vastaan asioita, joita tutussa ympäristössä ei ehkä ole. Tapahtumapaikkaa valittaessa pitää myös huomoida budjetti. Tapahtumapaikka tulisi myös mitoittaa osallistujamäärään sopivaksi. Järjestetäänkö tapahtuma ulkona vai sisätiloissa, kesällä vai talvella? (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 37)

Tapahtuman järjestämisen ajankohtaa tulisi miettiä perusteellisesti. Asioita, jotka tulisi tapahtumaa suunnitellessa ottaa erityisesti huomioon ovat vuodenajat sekä niihin liittyvät loma-ajat. Kesälomien aikana on totutusti paljon tapahtumia, koska ihmiset lomailevat pääasiassa kesä-elokuun aikana ja heillä on enemmän vapaa-aikaan käytettävissä myös kulttuurillisesti tärkeisiin asioihin ja tapahtumiin. Tapahtumatyypistä riippuen kannattaa myös miettiä minkälaiset tapahtumat pyritään sijoittamaan tiettyjen juhlapyhien yhteyteen, esimerkiksi yritysten pikkujoulut järjestetään pääsääntöisesti marrasjoulukuussa. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 38)

3.4 Tapahtuman kohderyhmä ja tilaisuuteen kutsuminen

Maailma on täynnä erilaisia tapahtumia. Näissä erilaisissa tapahtumissa kohderyhmän voivat muodostaa rajattu kutsuvierasjoukko, suuri yleisö tai avoin kutsuvierasjoukko. Kohderyhmää valittaessa tulee kiinnittää huomiota siihen, minkälainen kohderyhmä on kyseessä ja siihen että tapahtuma on varmasti kohderyhmää puhutteleva. (Vallo & Häyrinen 2012, 119)

Tapahtuman järjestämisessä tulee myös muistaa, ettei tapahtumaa olla järjestämässä itselle. Tämän takia tulee tarkkaan pohtia kohderyhmävalintaa. Kohderyhmää mietittäessä olisi hyvä muistaa vanha sanonta: ”se mikä sopii yhdelle, ei välttämättä sovi toiselle”. Tapahtuman tavoite itsessään ja siihen yhdistetty kohderyhmä määrittävät usein myös sen minkälainen tapahtuma tulee olemaan kyseessä. (Vallo & Häyrinen 2012, 122)

Kohderyhmälle voidaan esittää nimikoidut kutsut tai tilaisuuteen voi olla avoin lehti-ilmoituksella ilmoitettu kutsu. Nykypäivänä myös sosiaalisen median kautta välitettävää kutsua käytetään tapahtumaan järjestämisessä apuna. Sosiaalinen media on nopea, tehokas ja ennenkaikkea edullinen tapa markkinoida tapahtumaa. Sen tavoitavuus on nykyään perinteistä lehtimainontaa suurempi. (Vallo & Häyrinen 2012, 84-85; Shone & Parry 2013, 196)

3.5 Tapahtuman esiintyjien valinta

Esiintyjä mietittäessä tulisi aina ottaa huomioon tapahtuman luonne ja siihen suunniteltu ohjelma. Tapahtuman budjetti määrittää osaltaan hyvin pitkälti esiintyjien valintaa. Etukäteen olisi hyvä tutustua mahdollisuuksien mukaan valittujen esiintyjien jo olemassaolevaan tuotantoon. Tästä on hyötyä esimerkiksi aikataulua suunnitellessa. (Vallo & Häyrinen 2012, 204)

Esiintyjille tulee jo hyvissä ajoin informoida, minkälaisesta tapahtumasta on kyse, mitä heiltä odotetaan, mitä he itse edellyttävät esiintymisensä onnistumiselta sekä mikä on heidän roolinsa tapahtumassa. Lisäksi esiintyjien kanssa tulisi aina etukäteen sopia palkkioista, näin vältetään mahdollisesti ikävältä jälkipuinnilta taloudellisesti tapahtumaa arvioitaessa. Tapahtumanjärjestäjän rooliin kuuluu myös tarkistaa esiintyjien materiaalit etukäteen. (Vallo & Häyrinen 2012, 205-206)

3.6 Tapahtumapalaute

Tapahtumaa tulee voida arvioida konkreettisesti. Palaute, joka on kerätty tapahtumaan osallistujilta, kertoo, miten osallistujat kokivat tilaisuuden, saavutettiinko tavoite ja olisiko jotain voitu tehdä toisin. Annettua palautetta tulisi peilata lähtötilanteeseen eli siihen mikä tapahtuman tavoite oli, mitä tapahtumalla odotettiin saavutettavan ja mitkä olivat lähtötilanteen määrälliset ja laadulliset tavoitteet. (Vallo & Häyrinen 2012, 184)

Palautetta voidaan kerätä tapahtumaan osallistujilta kirjallisella palautelomakkeella, sähköisellä palautelomakkeella tai esimerkiksi jälkikäteen puhelimitse. Kirjallinen palaute on järkevintä kerätä ennen tilaisuuden päättymistä. Palautelomake on voitu antaa tilaisuuden alussa, tai se on mahdollista täyttää tilaisuudesta poistuessa. Sähköisen palautelomakkeen keräämisessä on edellytyksenä joko kutsuttujen vieraiden sähköpostiosoitteiden tiedossaoleminen. Tällöin osallistujien on mahdollista antaa palaute jälkikäteen toimivan internet-yhteyden avulla, silloin kun se itselle sopii. (Vallo & Häyrinen 2012, 185-186)

Järjestäjien tulisi myös pyytää palautetta esiintyjiltä, yhteistyökumppaneilta ja tapahtuman järjestämiseen muutoin osallistuneilta tahoilta. Tällä tavoin saadaan tietoon, miten tapahtuman järjestäminen on onnistunut ulkopuolisen silmin arvioituna. Palautteita analysoitaessa tulee muistaa, että osallistujilta saatu palaute on rehellinen ja todellinen, vaikka järjestäjän itsensä kokemus tapahtumasta olisi minkälainen tahansa. Kirjallisen palautteen lisäksi olisi hyvä kirjata ylös myös tapahtumasta suullisesti annettu palaute. Suullisesti annettu välitön palaute tapahtuman jälkeen on yhtä hyvä, mutta sillä on taipumus unohtua ja kadota, ellei sitä ole kirjattu. (Vallo & Häyrinen 2012, 185-187)

3.7 Tapahtuman riskit ja resurssit

Riskien hallinnalla tarkoitetaan odottamattomiin tilanteisiin etukäteen varautumista. Se ei aina tarkoita mitään poikkeuksellista tai suurta, vaan toteutuakseen se voi olla hyvin usean asian tekijöistä koostuva tapahtumaketju. Tapahtumaa suunniteltaessa syntyy aina avoimia kysymyksiä, joihin ei saada välitöntä vastausta. Näitä kysymyksiä tulee tarkastella kuitenkin siten, että vastauksen puuttuminen saattaa olla potentiaalinen riski tapahtuman jollekin osa-alueelle. Riskit tulisi kuitenkin suhteuttaa toisiinsa subjektiivisesti, jolloin tarkoituksenmukaisesti pyritään hallitsemaan tapahtumaan liittyviä, lähtökohtaisesti suurimpia riskejä. Tällöin riskinhallinnalla tarkoitetaan niihin riskeihin varautumista, joiden toteutumisen mahdollisuus on suurin käytännön tasolla. (Ruuska 2008, 248-252)

Riskienhallinnassa voidaan käyttää ns. ABC – ajattelumallia, jolla tarkoitetaan kolmeen eri vaiheeseen jaoteltua riskienhallintaa. Tällöin kohta A tarkoittaa riskien kartoitusta. Tällöin mietitään eri riskivaihtoehtoja joita tapahtumaan sisältyy. Näitä voivat olla mm. ympäristöriskit, asiakasriskit, sopimusriskit, aikatauluriskit, taloudelliset riskit, tekniikkariskit, turvallisuusriskit, imagoriskit sekä henkilöstö- ja organisaatioriskit. Kohta B tarkoittaa riskien arviointia eli mietitään riskin todennäköisyyttä ja taloudellista merkittävyyttä. Viimeisenä tarkasteltuna kohta C tarkoittaa riskien hallintaa, jolloin jo etukäteen pyritään minimoimaan riskitekijät sekä mahdollisuuksien mukaan eliminoidaan niiden syntyminen. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen, 2002, 54-57)

4 SEKSUAALISEN SUUNTAUTUMISEN MONINAISUUS – TAPAHTUMAPÄIVÄN JÄRJESTÄMINEN

4.1 Tapahtuman taustaa ja sen tarkoitus

Opinnäytetyöprojekti lähti liikkeelle syksyllä 2013 Eurajoen kunnan nuorisotoimelle järjestetystä hoitotyön kehittämisprojektista ja sen toteutuksesta. Projektin sisältönä tuolloin olivat nuoren vapaa-aika, erilaisuus ja syrjäytymisen ehkäisy. Kyseinen kehittämisprojekti oli suunnattu suoraan yläasteen 7-luokkalaisille ja tapahtuma-ajaksi oli valittu päivä, jolloin kaikki oppilaat osallistuivat yhdessä opettajiensa kanssa koulupäivään sisältyvien oppituntiansa puitteissa tapahtumaan. Tämän tapahtuman aiheiden pohjalta sekä saadun palautteen perusteella opinnäytetyön teemaksi valikoitui seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus. Eurajoen nuoriso- ja koulutoimen suuri kiinnostus ja innostus projektin jatkamisesta opinnäytetyöksi kannustivat kehittelemään ajatuksen tapahtumapäivästä. Koululaisille suunnattu, koulupäivään sisältyvä tapahtuma-ajankohta osoittautui erittäin toimivaksi ja samaa mallia päätettiin käyttää myös tämän projektipäivän toteuttamisessa päivätilaisuuden osalta. Aikuisille suunnattu, vapaapääsyinen iltatilaus, puolestaan asetti uudenlaiset haasteet jossa sama aihe piti kohdistaa eri ikäryhmään.

Opinnäytetyönä järjestetyn tapahtuman tavoitteena oli paikallistasolla pyrkiä vähentämään nuorten syrjäytymisen riskiä seksuaalisen suuntautumisensa takia, lisätä tietoa murrosikäisen nuoren tunteista oman identiteettinsä muodostumisessa sekä laskea nuoren kynnystä kertoa omasta seksuaalisuudestaan lähipiirilleen. Tarkoituksena oli myös tuoda koululaisille mahdollisuus kohdata avoimesti ihmisiä, jotka elävät yhteiskunnassa osana seksuaalivähemmistöjä. Murrosikäiselle kohtaaminen saattaa olla ainutkertainen, mutta avartava kokemus, joka puolestaan mahdollisesti rohkaisee nuorta olemaan oma itsensä sekä hyväksymään oman seksuaalisuutena.

4.2 Tapahtuman järjestäjät ja yhteistyötahot

Seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus – teemapäivän järjestäjinä toimivat projektipäällikön lisäksi Satakunnan ammattikorkeakoulun toinen hoitotyön opintolinjan opiskelija, Eurajoen kunnan nuorisotoimi sekä Eurajoen yhteiskoulu. Vastuualueet jaettiin järjestäjien kesken siten, että esiintyjien hankinnasta, yhteydenpidosta yhteistyötahoihin, markkinoinnista ja tilaisuuden konkreettisesta järjestämisestä huolehti tämän opinnäytetyön tekijä, projektipäällikkö. Toinen opiskelija puolestaan vastasi tapahtuman kirjallisesta tuottamisesta ja mainosteksteistä. Tapahtuman toimeksiantajana toimi Eurajoen kunnan nuorisotoimi, edustajanaan nuorisosihteeri. Lisäksi tapahtuman järjestämiseen osallistuivat tiiviisti Eurajoen kunnan nuorisotyöntekijä sekä Eurajoen yhteiskoulu edustajanaan vararehtori. Tapahtumaan kutsuttiin myös Mannerheimin Lastesuojeluliiton, Satakunnan piirin edustajat sekä Satakunnan Seta ry:n edustajat infopisteiden järjestäjiksi. Heidän roolinaan oli järjestää edustamiensa yhdistysten puitteissa Eurajokisalin aulaan esittelypöydät, joista vieraat voisivat saada halutessaan lisätietoa ja yhteystietoja ihmisistä, joihin ottaa yhteyttä, jos tapahtuman aiheet mietityttäisivät enemmän.

4.3 Tapahtuman suunnittelu, toteutusaikataulu ja tapahtumapaikka

Tapahtuman suunnittelu aloitettiin hyvissä ajoin. Ensimmäinen palaveri aiheesta oli 18.11.2013. Palaverissa sovittiin tapahtuman aiheesta, sisällöstä, alustavasta aikataulusta, paikasta ja työnjaosta. Tapahtumapaikaksi sovittiin yksimielisesti Eurajoen kunnaviaston Eurajoki – sali, joka tunnetaan myös valtuustosalina. Toisena paikkana mietittiin myös Eurajoen yhteiskoulun auditoriota tai liikuntasalia. Koska päivän tapahtuma kuitenkin suunnattiin yläasteen 8.- ja 9. –luokkalaisille, todettiin yhdessä, etteivät nämä ehkä olisi tapahtumaympäristönä sellaisia, jotka aiheuttaisivat kyseisessä ikäryhmässä kunnioittavaa, osallistuvaa käyttäytymistä tai tilanteen vaatimaa arvokkuutta ylipäättään. Eurajoki – sali on 225 – paikkainen valtuustosali, jossa on toimiva akustiikka ja nykyaikainen data-, audio- ja visuaalinen järjestelmä eri tapahtumien järjestämiseksi.

Palaverissa päätettiin myös, että kahvituksesta vastaa Eurajoen yhteiskoulun 8 E – luokka, jonka luokanvalvojana tapahtuman järjestämiseen osallistunut vararehtori toimii. Lisäksi yhteiskoulun edustajan vastuulle sovittiin koulun informoinnista vastaaminen sekä oppilaiden siirtymisistä ja oppituntien järjestelyistä tapahtumapäivänä.

Projektin aikataulusta sovittiin, että kevään aikana tulee olla esiintyjät hankittuina ja varmistettuina. Aikataulu jätettiin myös tietyllä tapaa väljäksi, mahdollisten muutosten varalta. Samalla myös sovittiin, että projektipäällikkö huolehtii yhteydenpidosta yhteistyökumppaneihin, vastaa yhteydenpidosta tilaisuuteen kutsuttavien puhujien kanssa sekä koordinoi itse tapahtumapäivää. Nuorisotoimi otti vastattavakseen tilan järjestämisen ja varaamisen, syntyvät kustannukset sekä markkinoinnin ja mainonnan, kunhan materiaali olisi heillä sopimuksen mukaan käytettävissä. Lisäksi nuorisotoimen sovittiin vastaavan turvallisuusaspektista tapahtuma-aikana. Ensimmäisestä tapaamisesta tehtiin muistio, joka jaettiin 2.12.2013 sähköisesti kaikille palaveriin osallistuneille henkilöille.

Joulukuun 2013 – tammikuun 2014 välisenä aikana tapahtumasta käytiin muutamia puhelinkeskusteluja aiheen tiimoilta nuorisosihteerin ja koulun edustajan kanssa. Yhdessä nuorisosihteerin kanssa mietittiin eri vaihtoehtoja puhujavieraiksi.

17.1.2014 sovittiin sähköpostitse tapahtumapäiväksi 8.10.2014. Tapahtuma-ajankohta valikoitui juuri tuohon ajankohtaan koska katsottiin, että koulut ovat ehtineet päästä normaaliin opetusvauhtiin kesäloman jälkeen ja myös järjestäjät olisimme ehtineet palautua opiskelurytmiin kesän jäljiltä. Lisäksi tapahtuma osuisi Eurajoen lasten- ja nuorten teemaviikolle eli ajankohta olisi optimaalinen tältäkin osin. 25.2.2014 käytiin puhe-
linpalaveri nuorisosihteerin ja yhteiskoulun vararehtorin kanssa. Tällöin vahvistettiin puhujavieraiden henkilöllisyydet ja osallistuminen.

Toinen tapaaminen tapahtuman suunnittelusta pidettiin 26.3.2014. Tuohon palaveriin osallistuivat projektin vetäjä, toinen opiskelija sekä nuorisosihteerin ja nuorisotyöntekijä. Yhteiskoulun edustaja oli myös kutsuttu paikalle, mutta hän ei osallistunut palaveriin. Palaverissa käytiin läpi sen hetkistä tilannetta ja sovittiin palautteiden keräämisestä tapahtumista, sekä tapahtuman mainonnasta ja markkinoinnista. Palaverista ei tehty muistiot, joka jälkikäteen ajatellen olisi ollut järkevää tehdä jo poissaolijoidenkin kannalta. Tapahtuman suunnitteluvaiheista ei itse asiassa tehty oikeastaan ollenkaan virallisia muistioita. Jälkikäteen arvioituna muistiot olisivat kuitenkin helpottaneet sekä opinnäytetyön kirjoittamista että selkiyttäneet suunnitelmien kehittymistä. Tämä on jatkossa selkeä kehittämiskohde projektien kokonaisuuden toimivuutta arvioiden.

19.8.2014 lähetettiin kaikille yhteistyötahoille alustava ohjelma – aikataulu sähköpostitse. 10.9.2014 pidettiin viimeinen palaveri, jossa paikalla olivat projektipäällikön lisäksi toinen osallistuva opiskelija, nuorisosihteerin ja nuorisotyöntekijä. Palaverikutsu oli lähetetty myös yhteiskoulun edustajalle. Tässä palaverissa sovittiin ohjelma – aikataulun käytöstä, tapahtumaan saapumisajoista, juontamisesta, näytteilleasettajien paikkasijoittelusta, kuljetuksista, ateriat-ajoista sekä mainosten tekemisestä.

4.4 Tapahtuman markkinointi ja mainonta

Tapahtuman markkinointi ja mainonta oltiin sovittu hoidettavaksi siten, että nuorisotoimi hoitaa lehtimainonnan sekä sähköpostijakelun. Lisäksi tapahtuman järjestävät opiskelijat markkinoivat tapahtumaa Facebook – sivustoillaan. Ensimmäinen mainos oli

Eurajoella ilmestyvässä, jokaiseen talouteen ilmaisjakeluna jaettavassa Makasiini – lehdessä (Liite 1). Kyseinen mainos oli tuotettu nopealla aikataululla yhdessä nuorisotoimen edustajan kanssa ja se jaettiin koteihin viikolla 38. Raumalla jokaiseen talouteen jaettavassa Raumalainen – ilmaisjakelulehdessä ja tilauslehti Länsi – Suomessa Eurajoen kunnan mainos tapahtumasta julkaistiin 1.10.2014 (Liite 2). Lisäksi tapahtumasta kirjoitettiin puffikirjoitus Raumalainen – lehteen (Liite 2), mutta opiskelijasta riippumattomista syistä lehti julkaisi tapahtuman vain menovinkeissään. 6.10.2014 annettiin tapahtumasta radiohaastattelu raumalaiseen paikallisradio Ramonaan.

Radiohaastattelun ohjelma-ajat olivat 7.10.2014 klo 10.30, klo 14.00 ja klo 16.00. Lisäksi haastattelu toistettiin vielä 8.10.2014 klo 8.30. Ramona kuuluu Rauman alueella sekä lähikunnissa taajuudella 93,3 Mhz.

4.5 Tapahtuman esiintyjät

Puhujat valikoituivat tammi-helmikuussa 2014. Alunperin tilaisuuteen yritettiin saada puhujiksi taiteilija Jorma Uotista ja kansanedustaja Jani Toivolaa, mutta Uotista ei tavoitettu ja Toivola oli estynyt osallistumasta tapahtumaan tuona ajankohtana. Ehdotus nuorisotutkija Tommi Hoikkalan kutsumisesta puhujaksi tuli opinnäytetyön ohjaajalta. Hoikkala edustaa vahvaa tietämystä nuorisotyöhön liittyvistä tutkimuksista ja hänen Apina pulpetissa – tutkimuksensa (Gaudeamus, 2013) tutki vuoden ajan yläasteikäisten ryhmädynamiikkaa ja heidän keskinäistä vaikuttamistaan eräässä keski-suomalaisessa koulussa. Kokemusasiantuntijuutta tapahtumassa edustivat homoseksuaalisesti suuntautuneet RadioNovan tuottaja ja juontaja, yksityisyrittäjä Kristoffer Ignatius sekä opiskelijat Sampo Pokka ja Marjo Nuutinen.

Kuten teoriaosuudessa jo todetaan, kohderyhmän ollessa 8-9 –luokkalaisista koostuva, tapahtumassa esiintyvien nuorten puhujien nykyiset elämäntilanteet, kokemukset koulumaailman suhtautumisesta homouteen ja elämäkokemukset ”kaapista tulemisesta” murrosiässä olivat sitä mitä nuoret olivat kiinnostuneita kuulemaan. Kokemusasiantuntijuuden tärkeys käy ilmi myös saadusta palautteesta.

Kristoffer Ignatius vahvisti osallistumisensa tilaisuuteen 4.2.2014, Tommi Hoikkala 23.2.2014, Sampo Pokka 25.2.2014 ja Marjo Nuutinen 15.5.2014.

4.6 Tapahtuman budjetointi

Jokaiselle tapahtumalle tulee määrittää budjetti. Sen ei tarvitse olla tarkka, mutta vähintään suuntaa antava. Budjetissa tulee miettiä kulut ja tuotot, jos niitä on tulossa. (Vallo & Häyrinen 2012, 147).

Vaikka opinnäytetyötä aloitettaessa sovittiin, että Eurajoen kunnan nuorisotoimi vastaa kaikista käytännön kustannuksista tapahtuman osalta, tehtiin tapahtumasta oma budjettiarvio. Alustava kustannusarvio perustuu yleisesti Eurajoen kunnan käytössä oleviin hinnoittelumalleihin sekä puhujien kanssa kirjallisesti sovittuihin palkkioihin tapahtuman osalta. Tähän kustannusarvioon on huomioitu myös tilavuokrasta koituvat kustannuserät, vaikka niistä ei suoraa kustannuserää tulekaan. Syynä tähän on se, että mukana hankkeessa on Eurajoen kunnan oma tulosityksikkö, jolloin tilavuokraa ei peritä. Sen sijaan kustannusarviossa ei ole huomioitu osallistujien työtunneista syntyviä kustannuksia.

Taulukko 2. Alustava kustannusarvio 4.5.2014.

Nuorisotoimen vastattavat kustannukset:

Tilavuokra	500 €
Puhujapalkkiot	4 000 €
Lounas + päivällinen	200 €
Mainonta	500 €
Toimistotarvikkeet	10 €
Yhteensä	5 210 €

Itse vastattavat kustannukset:

	opinnäytetyön tekijä
matkakustannukset	50 €
puhelinkulut	20 €
Yhteensä	70 €

4.7 Tapahtuman riskit

Tapahtumaan liittyviä mahdollisia riskejä kartoitettiin eri vaiheissa suunnittelua. Potentiaaliset riskit liittyivät lähinnä jonkun puhujan mahdolliseen sairastumiseen tai muuten tapahtumaan osallistumisen estymiseen, projektin järjestäjien sairastumiseen ja tapahtuman iltatilaisuuden osallistujamäärään. Tilaisuuden laatu ja aihe huomioiden, myös mahdollisiin turvallisuushkiin kiinnitettiin huomiota. Turvallisuusaspekti pyrittiin minimoimaan ja eliminoimaan ilmoittamalla tapahtumasta virkavallalle etukäteen. Eurajoella on käytössään ns. lähipoliisi, jonka tehtävänä on huolehtia kunnallisesti merkittävät asiat, kuten yleisötapahtumat, poliisiviranomaisten tietoon tarvittavana ajankohtana. Järjestäjien, yhteistyökumppaneiden tai puhujavieraiden sairastumisriskistä oli palaverissa keskustelua, mutta varsinaisesti minkäänlaisiin etukäteistoimintoihin ei ryhdytty. Jälkikäteen ajateltuna tähän seikkaan olisi pitänyt kiinnittää enemmän huomiota.

Tapahtuman iltatilaisuuden toteutukseen sisältyi kaksi potentiaalista riskitekijää; joko tapahtumapaikka täyttyisi viimeistä paikkaa myöten ja kuulijoita jäisi oven ulkopuolelle, tai tapahtumaan ei osallistuisi ketään. Kumpaankin riskiin varauduttiin miettimällä toimintamalleja etukäteen. Pienen osallistujamäärän varalle mietittin, onnistuisiko mahdollisesti vain muutaman kuulijan siirtäminen ja tilaisuuden toteuttaminen pienemmässä tilassa, vielä hetkeä ennen tilaisuuden alkua. Vastaavasti pohdittiin, voitaisiinko liian suuren väkimäärän kohdalla jättää salin ovi auki, jolloin osallistujat voisivat kuulla puheenvuorot käytävään.

5 TAPAHTUMAPÄIVÄ 8.10.2014

Tapahtumapäivän järjesteleminen aloitettiin hyvissä ajoin aamulla klo 9. Käytännön järjestelyistä tehtiin työnjako päivän osalta siten, että projektipäällikkö vastasi vieraiden vastaanottamisesta, heidän viihdyttämisestään sekä aikataulun pitävyydestä. Nuorisotoimen edustajat puolestaan vastasivat käytännön järjestelyistä eli näytteilleasettajien sijoittumispaikoista, lisätuolien saatavuudesta, mikrofonien sekä datayhteyksien toimivuuden tarkistuksista ja äänentoistolaitteiden toimivuudesta. Kutsuvieraiden kuljetuksesta tapahtumapaikalle huolehtivat sekä projektipäällikkö, että toinen opiskelija.

Tapahtumaan saapumisajaksi oli sovittu yhteisesti klo 11. Tällä pyrittiin varmistamaan kaikkien puhujien keskinäinen kohtaaminen ja tutustuminen ennen tapahtuman alkua, sekä aikaa viime hetken valmisteluille puheiden osalta ja yhteiselle kannustukselle. Vieraille oli varattu koko päiväksi Eurajoen kunnanviraston sauna- ja takkahuoneosasto. Sinne oli järjestetty heille myös aamiaistarjoilu, sekä mahdollisuus peseytymiseen heidän niin halutessaan. Tiloissa oli mahdollista myös ottaa vaikkapa päiväunet, koska takkahuoneessa oli suurehko sohvaryhmä. Vieraista vain Ignatius tarvitsi kuljetusta paikalle, muut olivat ilmoittaneet saapuvansa omilla kyydeillään.

Klo 11 kaikki kutsutut vieraat olivat saapuneet paikalle. Aamupäivä jatkui toisiin tutustuessa sekä yhteisesti tapahtumaan valmistautumisella. Esiintymisjärjestys varmistettiin, sekä kerrattiin kunkin puhujan käytettävissä olevan aika. Suunnitelman mukaan päivällä puhujavieraista Sampo Pokka aloittaisi esiintymisen puheenvuorollaan. Tämän jälkeen lavalle nousisivat vuorollaan Tommi Hoikkala, Marjo Nuutinen ja viimeisenä Kristoffer Ignatius. Juontamisesta oli sovittu, että projektipäällikkö juontaa tapahtuman.

Puheenvuorojen kestot oli jaksotettu siten, että kummallekin nuorelle oli varattuna 10 minuuttia aikaa kertoa omasta elämästään, seksuaalivähemmistöön kuulumisestaan sekä siitä mitä elämä on ollut ennen ja jälkeen asian julkistamisen jälkeen. Puheenvuorojen aikataulussa pysymiseksi oli sovittu, että projektipäällikkö antaa merkkejä ajan kulumista. Puhujilla oli myös mahdollisuus seurata ajan kulumista seinällä olleesta kellosta.

Klo 11.45 opiskelijat saapuivat paikalle opettajien johdolla. Kaikkien löydettyä paikansa tilaisuus pääsi alkamaan tasan klo 12. Tilaisuus aloitettiin projektin toteuttajien esittelyllä, sekä kertomalla lyhyesti projektin taustasta. Tämän jälkeen ensimmäinen esiintyjä sai vuoronsa.

Sampo Pokka kertoi tilaisuudessa avoimesti elämästään. Hän kertoi omasta seksuaalisesta suuntautuneisuudestaan ja siitä, miten se on vaikuttanut hänen elämänsä ihmissuhteisiin ja perhesiteisiin. Hän kertoi myös itseensä kohdistuneesta koulukiusaamisesta, joka on hyvin yleistä juuri yläasteikässä. Tämä käy ilmi Katariina Alangonkin tuoreesta tutkimuksesta; Mitä kuuluu sateenkaarinuorille Suomessa? – johon viitataan luvussa 2.4. Pokka kertoo kiusaamisen johtuneen hänen seksuaalisesta epävarmuudestaan ja siitä, että hän mm. uskalsi pukeutua eri tavalla kuin valtaosa ikätovereistaan. Puheenvuorossaan Pokka kuitenkin kehoitti nuoria olemaan rohkeasti omia itsejään. Hän kertoi myös vanhemmille kertomisen olleen haastavaa, mutta samalla helpottavaa. Pokka kertoi saaneensa varauksettoman tuen lähipiiriltään kerrottuaan homoseksuaalisuudestaan.

Kuva 1. Ensimmäinen puheenvuoro, Sampo Pokka

Toisena puheenvuoron käytti Tommi Hoikkala. Hoikkalalla oli käytössään PowerPoint-materiaali (LIITE 3) esityksensä tueksi. Esityksessään hän kertoi ”Apina pulpetissa” –

tutkimuksesta ja siitä, miten nuoret tutkimuksen mukaan suhtautuvat seksuaalivähemmistöihin. Hoikkalan puheenvuorossa korostui vahvasti tutkimukseen perustuva näkemys, jossa tyttöjen katsottiin olevan helpompaa suhtautua homoseksuaalisuuteensa kuin pojan. Pojilta odotetaan Hoikkalan mukaan tietynlaista ”äijägenreä”, kun taas ”tyttöjen kioskillä” on sallitumpaa kosketella ja silitellä toisiaan. Lisäksi Hoikkala toteaa jokaisen sateenkaarinuoren olevan erilaisia yksilöinä, eikä näin ollen voida odottaa kaikkien osallistuvan julkisesti seksuaalivähemmistöjen julkituloon suuressa joukossa. (LIITE 3). Hoikkalan puheenvuoroon oli varattu aikaa 35 – 45 minuuttia.

Kuva 2. Nuorisotutkija Tommi Hoikkala

Kolmantena puheenvuoron sai Marjo Nuutinen, joka aiemman puhujan, Sampo Pokan, tavoin kertoi omasta kokemuksestaan homoseksuaalisuuteen kasvamisessaan, sen kanssa elämisestä ja siitä kertomisesta lähipiirilleen. Nuutinen kertoi koskettavasti siitä, millä naisena tuntuu kun lähipiiri ei ymmärrä hänen seksuaalisuuttaan, eikä hyväksy sitä. Hän kuitenkin korosti puheenvuorossaan Pokan tavoin avoimuutta ja sitä, että nuoren tulisi kertoa itsestään ja seksuaalisuudestaan edes yhdelle ihmiselle, jolloin kertomisen kynnys madaltuisi ja nuoren itsensä olisi helpompaa ymmärtää ja hyväksyä itsensä.

Kuva 3. Marjo Nuutinen

Viimeisenä puheenvuoron sai Kristoffer Ignatius. Hän kertoi nuorten puhujien tavoin elämästään ja siitä, miten hän on elänyt homoseksuaalisuutensa kanssa kaksi vuosikymmentä voimatta kertoa asiasta julkisesti. Hän kertoi myös itseensä kohdistuneesta rajusta kiusaamisesta, jonka uskoi johtuneen Pokan kertoman tavoin uskalluksesta olla erilainen, pukeutua erilaista ja harrastaa erilaisia asioita kuin mitä muut ikätoverit koulussa. Ignatius puhui vahvasti kiusaamisesta, siitä syntyneistä tilanteista ja sen aiheuttamista henkisistä traumoista. Ignatiuksen omakohtaiset kokemukset väkivallan uhriksi joutumisesta aiheuttivat syvää hiljaisuutta ja liikutusta nuorissa kuulijoissa. Ignatiuksen puheenvuoroon oli varattu myös 35 - 45 minuuttia.

Kuva 4. Kristoffer Ignatius

Käytettyihin puheenvuoroihin ja välijuontoihin varattu aika meni päivätilaisuudessa suunnitellusti. Tilaisuus päättyi aikataulun mukaisesti klo 14.

Tapahtuman jälkeen esiintyjät jäivät vielä Eurajoki –saliin, jonne muutama nuori palasi juttelemaan heidän kanssaan. Keskusteluissa nuoret toivat esiin nimenomaan tapahtuman aiheena olleita ajatuksia ja he ottivat avoimesti puheeksi puhujavieraiden kanssa heidän kokemuksiaan ja näkemyksiään. He myöskin vaihtoivat sähköpostiosoitteita mahdollisten lisäkysymysten esittämistä varten.

Klo 15 takkahuoneeseen oli varattu päivällistä vieraille. Lisäksi oli mahdollisuus vähän hengähtää kahvin ja keskustelun lomassa. Päivällisen yhteydessä käytiin päivätilaisuutta läpi sekä kerrattiin vielä iltatilaisuuden luonnetta ja sen vaatimaa huomiota puheenvuoroissa. Iltatilaisuuden osalta päädyttiin tekemään puheenvuoroissa muutoksia, koska yksi puhujista joutui poistumaan odotettua aiemmin tilaisuudesta. Lisäksi iltapäivän aikana annettiin kaikille mukana olleille muistoksi Eurajoki-aiheinen muki.

Iltatilaisuuteen siirtyminen aloitettiin klo 17.15. Koska iltatilaisuuteen oli vapaa pääsy, olivat projektin toteuttajat pääaulassa vastassa saapuvia vieraita. Iltatilaisuuteen oli kahvitarjoilua varten varattu Eurajoen kunnanviraston kahvio. Klo 17.30 kävi kuitenkin ilmi, että kahvioon on tehty toinenkin varaus myöhemmässä vaiheessa ja eläkeläisryhmän kahvit oli samanaikaisesti kahviossa. Tilanne kuitenkin ratkaistiin siten, että eläkeläisryhmä siirtyi kahvion kabinettitiloihin ja tämän tapahtuman kahvitarjoilu siirrettiin pääaulaan. Vieraat saattoivat kuitenkin nauttia kahvinsa kahvion tiloissa.

Klo 18 aloitettiin iltatilaisuus aikataulun mukaan. Juonnot toteutettiin samalla suunnitelmalla kuin päivätilaisuudessa eli projektipäällikön vetämänä. Päivätilaisuudesta poiketen avauspuheenvuoron vieraista aloitti Marjo Nuutinen. Hän kertoi asiasisällöllisesti päivätilaisuuden kaltaisesti elämästään, mutta koska kyseessä oli aikuisille suunnattu tilaisuus, hän kertoi syvemmin lähipiirinsä ongelmista suhtautua hänen seksuaalisuuteensa. Yleisö aktivoitui kyselemään Marjolta paljon kysymyksiä.

Klo 18.20 puheenvuoro annettiin Tommi Hoikkalalle. Myös hänen esityksensä mukaili päivätilaisuuden puheenvuoroa, mutta korosti enemmän nuorten epävarmuutta ja sitä, miten nuoret eivät uskalla kertoa kotona tai koulussa homoseksuaalisuudestaan. Puheenvuoro päättyi klo 19.05 kysymyksiin vastaamisilla.

Klo 19.10 puheenvuoron sai Sampo Pokka. Hän kertoi päivätilaisuuden kaltaisesti elämästään homoseksuaalina, mutta päivätilaisuutta syvemmin hän kertoi miten koulun edustajat olivat suhtautuneet häneen kohdistuvan kiusaamisen selvittämiseksi ja miten kaveripiiri oli vaikuttanut hänen elämäänsä. Sampolle esitettiin myös kysymyksiä ja hänen puheenvuoronsa päättyi klo 19.25.

Tämän jälkeen oli Kristoffer Ignatiuksen puheenvuoro. Myös Ignatius kertoi päivätilaisuuden kaltaisesti elämästään. Hän korosti vanhempien merkitystä nuoren tukipilarina seksuaalisuuden kynnyksellä, sekä kertoi kokemastaan henkisestä ja fyysisestä kiusaamisesta. Ignatiuksen puheenvuoro päättyi klo 20.10. Loppupuheenvuorossa järjestäjät kiittivät osallistujia ja vieraita. Tilaisuus päättyi klo 20.25. Tilaisuuden jälkeen paikat vielä siistittiin ja keskusteltiin vieraiden kanssa.

6 PROJEKTIN ARVIOINTI

6.1 Tapahtumapäivän toteutumisen arviointi

Tapahtumapäivä oli sekä järjestäjien, että osallistujien mielestä onnistunut. Aamupäivällä, kaikkien puhujavieraiden ja yhteistyökumppaneiden saavuttua paikalle, tunnelma oli avoin ja rento. Päivätillaisuus tuntui olevan kaikille jännittävä, mutta se onnistui mainiosti. Nuoret kuuntelivat puheenvuoroja keskittyneesti. Ainoastaan tutkimusprofessorin puheenvuoron aikana näkyi levotonta liikehdintää. Tapahtuman viesti oli nuorille ilmeisen tärkeä, muutaman silmissä näkyi kyyneleitä ja selkeästi asia kosketi heitä. Tapahtuman jälkeiset keskustelut ja sähköpostiviestittelyt osoittivat hyvin konkreettisesti, että kyseisen kaltainen aihe ja siihen soveltuvat esiintyjät olivat juuri sitä, mitä nuoret kokivat tarvitsevana.

Iltapäivällä päivä tapahtuman ja iltatapahtuman välisen ajan viettivät koko projektiryhmä, näytteilleasettajat sekä esiintyjät kunnanviraston takkahuonetiloissa. Tunnelma oli välitön ja rento. Päivätapahtumaan liittyviä asioita käytiin keskusteluissa paljon läpi ja pohdittiin nuorten näkemyksiä ja ajatuksia tämän tyyppisistä tapahtumista.

Iltatapahtuman osalta aikataulutusta ei onnistunut. Tapahtuma sinällään oli onnistunut, ajatuksia ja tunteita herättävä kuulihoissa. Päivätillaisuudesta poiketen puheenvuorot aiheuttivat enemmän vuorovaikutusta yleisön kanssa ja tämä olisi pitänyt ottaa huomioon iltatillaisuutta suunnitellessa ja aikataulutettaessa. Iltatillaisuudessa olisi voinut käyttää selkeämmin dialogista, keskustelevaa mallia, kun taas päivätillaisuudessa kyseinen muoto ei olisi toiminut. Kokonaisuutena arvioiden tapahtumapäivä oli erittäin onnistunut. Kaikki vieraat viihtyivät ja kuulijat saivat uutta tietoa ja infoa siitä, millaista on seksuaalivähemmistön arki heteronormatiivisen väestön keskellä.

6.2 Tapahtuman arviointi yleisöpalautteiden pohjalta

Päivätapahtuma oli onnistunut sekä aikataulullisesti että sisällöllisesti. Tapahtuman kohdeyleisöltä pyydettiin kirjallinen palaute tapahtumasta. Palautelomakkeet toimitettiin etukäteen yhteiskoulun edustajalle, joka jakoi palautelomakkeet oppilaanohjaustunnilta luokittain. Oppilaat saivat antaa palautteen oppitunnin aikana opettajien johdolla. Päivätilaisuudesta palautteita annettiin 135 kappaletta. Tähän määrään sisältyy myös opettajien antama palaute. Palautelomakkeessa oli viisi kysymystä, jotka liittyivät tapahtuman järjestämiseen. Kysymykset olivat:

1. Piditkö teemapäivän aiheen sisällöstä?
2. Olivatko järjestelyt mielestäsi onnistuneet?
3. Oliko aihe mielestäsi kiinnostava?
4. Olivatko esiintyjät mielestäsi kiinnostavia?
5. Herättikö tapahtuma ajattelemaan asiasta eri tavoin?

Vastausvaihtoehdot olivat ”kyllä” tai ”ei”. Vaihtoehdot oli pyritty pitämään mahdollisimman yksinkertaisina, koska aiemman projektiluonteisen tilaisuuden pohjalta toteutetun palautekyselyn perusteella oli todettu, etteivät yläasteikäiset nuoret keskity vastaamaan monimutkaiseen tai laajaan kyselyyn. Lisäksi kysymyksiin vastaamisessa nuoret tukeutuisivat kaverin mielipiteeseen eikä näin ollen vastaajan oma mielipide välttämättä tulisi selkeästi esille.

Taulukko 4. Vastausten jakautuminen päivätilaisuudessa

	KYLLÄ	EI
Piditkö teemapäivän aiheen sisällöstä?	94 / 135	41 / 135
Olivatko järjestelyt mielestäsi onnistuneet?	129 / 135	6 / 135
Oliko aihe mielestäsi kiinnostava?	97 / 135	38 / 135
Olivatko esiintyjät mielestäsi kiinnostavia?	112 / 135	23 / 135
Herättikö tapahtuma ajattelemaan asiasta eri tavoin?	81 / 135	54 / 135

Oppilaiden palautteista on havaittavissa selkeä tyytyväisyys järjestelyihin. Aiheesta ja sen kiinnostavuudesta kertoo myös se, että nuorista 71 % koki aiheen mielenkiintoiseksi. Lisäksi esiintyjien kiinnostavuudesta nuorten näkökulmasta kertoo se, että 83 % vastaajista koki esiintyjät mielenkiintoisina. Viimeinen kysymys on muotoiltu epäselvästi. Siitä ei voi selkeästi määrittää miten tapahtuma herätti ajattelemaan asiasta eri tavoin. Vastauksen voi tulkita kahdella eri tavalla. ”Kyllä” – vastauksen tulkintana voidaan nähdä, että tapahtuma herätti tosiaan ajattelemaan asiasta eri tavalla, mutta toisaalta taas ”Ei” – vastaus voidaan tulkita joko niin, ettei tapahtuma muuttanut ajattelutapaa ollenkaan tai sitten ajattelutapaa ei ollut tarpeen muuttaa, koska vastaaja ajatteli jo valmiiksi asiasta positiiviseen sävyyn.

Avoimeen palautteenantokohtaan oli tullut muutamia kannanottoja. Kannanotot ja kommentit olivat pääosin positiivisia, mutta joukossa oli myös muutama ajatusta herättävä kannanotto. Näissä kannanotoissa oli ristiriitaisuutta kysymyksiin vastattujen asioiden kanssa. ”Minusta homous ei kuulu suomalaisuuteen! Kohta vahva ja rohkea suomi on pelkkä homokansa.” kuului erään 8-luokkalaisen vapaa kommentti. ”Puhujien tarinat olivat kiinnostavia”, kirjoitti toinen 8-luokkalainen. ”Aivan mahtava esitys!” oli 9-luokkalaisen palaute. ”Tilaisuus oli erittäin mielenkiintoinen ja onnistunut! Ensi vuonna pidätte uuden, jooko? <3” kuului erään 9-luokkalaisen palaute.

Negatiivinen oppilaspalautteen määrä oli yllättävän vähäinen. Aihe itsessään olisi saattanut kirvoittaa ikävämpäänkin sävyyn kirjoitettua palautetta, mutta niitä ei ollut. Suoraa palautetta opiskelijoilta tuli myös esiintyjien sähköposteihin lähes välittömästi tapahtuman päätyttyä. Sähköposteja oli tullut saman vuorokauden aikana yhteensä 12 kappaletta ja niissä 9 kirjoittajaa kertoi miettivänsä omaa seksuaalisuuttaan. Näissä palautteissa he pyysivät puhujavierailta neuvoja, kuinka kertoa kotona asiasta ja kuinka kertoa kavereille. Suuri huoli oli sähköpostipalautteissa myös siitä, miten harrastuspiireissä asiaan suhtauduttaisiin.

Iltatapahtuman osalta aikataulu ei pitänyt. Puheenvuorot venyivät pitkiksi, koska yleisöllä oli paljon kysymyksiä esiintyjille. Projektipäällikkö ei hallinnut aikataulun kiinnipitämistä, vaan antoi aikataulun venyä. Tämä näkyi myös palautteissa. Päivätillaisuudesta poiketen iltatillaisuuteen tulleet kuulijat saivat tulovaiheessa käsiohjelman, jonka taakse oli painettu palautelomake. Palautelomake osoittautui samaksi, jota oltiin käytet-

ty jo päivätilaisuudessa nuorten kohdalla. Alun perin iltatilaisuuteen tehtiin oma palautekyselynsä, mutta painovaiheen jälkeen ei enää tarkistettu palautelomakkeita ja virhe huomattiin vasta tilaisuuden päätyttyä. Iltatilaisuuden palautelomakkeet sai poistuessaan pudottaa niille varattuun vastauslaatikkoon.

Taulukko 5. Vastausten jakautuminen iltatilaisuudessa

	KYLLÄ	EI
Piditkö teemapäivän aiheen sisällöstä?	44 / 44	0 / 44
Olivatko järjestelyt mielestäsi onnistuneet?	44 / 44	0 / 44
Oliko aihe mielestäsi kiinnostava?	43 / 44	1 / 44
Olivatko esiintyjät mielestäsi kiinnostavia?	42 / 44	2 / 44
Herättikö tapahtuma ajattelemaan asiasta eri tavoin?	24 / 44	20 / 44

Iltatilaisuuden osallistujapalautteen perusteella tapahtuma oli onnistunut. 100 % palautteen antajista oli sitä mieltä, että järjestelyt olivat onnistuneet ja aiheen valinta oli onnistunut. Myös näissä palautteissa ilmenee viimeisen kysymyksen toimimattomuus ja tulokinnanvaraisuus. Kysymysasettelu on siis virheellinen myös aikuisten palautelomakkeessa.

Avoimen palautteenantokohdan oli moni täyttänyt. Palautteissa oli pääasiassa ruusuja toteutuksesta ja puhujista, mutta aikataulun pettäminen näkyi parissa palautteessa. ”Aihe todella tärkeä. Kutsua olisi voinut laittaa koululaisten vanhemmille esim. Wilman kautta.” ”Tärkeä ja vaiettu aihe! Rohkeita esiintyjä, kiitokset heille!” ”Kiitos että jaksotte järjestää ja nähdä vaivaa, alkää lopettako! Jatkakaa hyvää ja tärkeää työtänne!” ”Hyvä kokonaisuus. Aikataulu ei ihan pitänyt!” ” Hyvä että tällaisia tilaisuuksia järjestetään! Mainontaa olisi mielellään nähnyt enemmänkin, esim. somessa. Kiitos!”

6.3 Yhteistyökumppaneiden palaute tapahtuman suunnittelusta ja toteutuksesta

Projektin jälkeen myös yhteistyökumppaneilta pyydettiin palautetta. Palautteet kerättiin sähköpostitse ja ne saivat olla vapaamuotoisia. Yhteistyökumppaneilta saatu palaute oli pääasiassa positiivista. Positiivisiksi elementeiksi nousi puhujavieraiden ammattitaito sekä kokemusasiantuntijuus. Tapahtuman järjestelyt koettiin toimiviksi, tarjoilut samoin. Tilankäyttö oli palautteissa sopivassa mittasuhteessa tapahtumaan. Tapahtuman toteutusmalli sai kiitosta. Palautteessa kiiteltiin myös reaaliaikaista, säännöllistä yhteydenpitoa järjestäjien puolelta sekä ajoissa annettua aikataulusta. Itse tapahtumaan liittyvä palaute oli kiittävää ja positiivista.

Palautteissa todetaan kuitenkin myös negatiivisia, tarkastelemisen arvoisia puutteita. Yksittäisessä palautteessa huomio kiinnittyy vähäiseen yhteydenpitoon sekä mainonnan ja markkinoinnin vähyyteen. Alkuperäisen suunnitelman mukaan tapahtuman järjestäjien piti toimittaa yhteiskoulun edustajalle kirjallinen kutsu, jonka opettajat olisivat voineet toimittaa oppilaiden mukana koteihin oppilaiden vanhemmille. Tätä ei kuitenkaan tehty. Vastaisuudessa tämä markkinointikanava tulisi ehdottomasti ottaa käyttöön, koska kotiväki käyttää mm. Wilma – oppilasjärjestelmää säännöllisesti yhteydenpitoon ja esimerkiksi pdf. –muotoon tallennettu sähköinen ilmoitus tapahtumasta olisi voitu liittää tiedostoksi kotiin kirjoitettuun viestiin. Kritiikkiä aiheutti myös erään puhujan puheenvuoro, joka palautteen mukaan poikkesi jonkin verran ilmoitetusta aiheesta, vaikka oli kuitenkin tärkeä sisällölliseltä sanomaltaan. Iltatilaisuuden aikataulun pettämisestä tuli myös yhteistyökumppaneilta kriittistä palautetta.

Kritiikkiä tuli myös projektipäällikön liiallisesta luottamuksesta asioiden toteuttamista ajatellen. Palautteen mukaan olisi ollut toivottavaa, että aikataulut olisi varmistettu paremmin (esim. mainosten jättö, palautelomakkeiden tulostus), samoin kuin myös mainosten ja markkinoinnin toteutumista ja näkyvyyttä olisi varmisteltu enemmän. Toisen järjestävän opiskelijan ”näkyttömyys” aiheutti jonkin verran hämmennystä yksittäisen palautteen mukaan. Roolijako tapahtumaan oli kuitenkin jo etukäteen mietitty ja ilmoitettu opinnäytetyön aloitusvaiheessa, joten arvioitavaksi jää onko palautteessa kyse vain unohtuksesta asian suhteen.

6.4 Prosessin arviointi

Kokonaaisuudessaan prosessia arvioitaessa nähdään paljon hyvää, mutta myös kehitettävää. Prosessista jäi selkeästi puuttumaan kirjallinen suunnitelma, sekä riskien laajempi arviointi. Järjestäjän puolelta olisi pitänyt selkeämmin jäsentää kahden opiskelijan välinen roolijako, sekä tuoda se tietäväksi yhteistyökumppaneille loogisemmin. Projektin markkinointiin ja mainontaan olisi pitänyt käyttää enemmän aikaa ja suunnitella myös enemmän kohdennettua mainontaa oppilaiden kotiin.

Kustannuksia tarkasteltaessa tulisi jatkossa kiinnittää enemmän huomiota kokonaisuuksiin. Tapahtuman toteutuneissa kustannuksissa ei ole huomioitu millään tavoin tapahtuman järjestämiseen osallistuneiden tahojen työtunteja tai niistä kertyneitä kuluja, joten siltä osin toteutunut kustannuserä ei ole totuudenmukainen.

Taulukko 3. Toteutuneet kustannukset 27.10.2014

Lehti-ilmoitukset	421 €
Aamiainen	35 €
Lounas	156
Luentopalkkio	2 500 €
Matkakustannukset	412 €
Toimistokulut	21 €
Matkakustannukset, projektipäällikkö	50 €
Puhelinkulut, projektipäällikkö	20 €
Yhteensä	3 615 €

Kustannukset jäivät ennakoitua alhaisemmiksi, koska eräs puhujavieraista oli laskenut palkkioppyntiään sovitusta. Lisäksi alustavassa kustannusarviossa on laskettu myös tilavuokran hinta, kun toteutuneissa kustannuksissa sitä ei ole huomioitu. Syynä tähän on se, että järjestäjän yhteistyötahona toimii kunnan oma tulosityksikkö ja näin ollen tilojen käyttö on maksutonta.

7 POHDINTAA TAPAHTUMASTA JA SEN JÄRJESTÄMISESTÄ

Tapahtuman järjestäminen on kokonaisvaltainen työ. Siihen pitää varata aikaa tarpeeksi ja selvittää ennen aloittamista työvaiheiden järjestys. Tapahtuman järjestämistä jälkikäteen arvioiden huomasin selkeitä puutoksia, joihin olisi pitänyt puuttua jo suunnittelu- vaiheessa. Puutoksista mainittakoon muistioiden kirjoittaminen palaverien päätteeksi, asioiden varmistaminen yhteistyökumppaneiden kanssa useampaan kertaan sekä selkeämpi roolien muodostaminen työnjaollisesti.

Tapahtuman järjestämistä olisi itselle myös selkeyttänyt selkeämpi aikataulu eri prosessin vaiheille, sekä siinä pysyminen. Tätä työtä tehdessä aikataulut olivat kyllä kirjattuna kalenterimuotoon, mutta oma henkinen aikataulutus pyrki jättämään asioiden tekemisen mahdollisimman myöhään. Syksyä 2014 kohti tultaessa aikataulutusongelma uhkasi kääntyä kiireen tunnuksi, koska itsellä oli samaan aikaan työharjoittelut alkaneet eri paikkakunnalla.

Itse tapahtuma oli mielestäni onnistunut. Päivätillaisuus nuorille oli uudenlainen kokemus ja antoi itseluottamusta esiintyjille iltatillaisuuteen. Tapahtuma toi selkeästi esille sen, mitä nuoret kaipaavat ja mitä he tarvitsevat, eli asioista puhumisen. Vaikeitakaan asioita he eivät välttämättä sulje sisälleen, vaan oikeassa paikassa, oikeaan aikaan järjestetty tapahtuma saattaa toimia rohkaisevana kannustuksena itsensä kanssa asioiden selvittämiseen.

Oma kokemattomuuteni tilaisuuden juontamisessa näkyi varmasti, mutta rohkeasti uskalsin silti lähteä tilaisuutta juontamaan. Tapahtumaa jälkikäteen miettiessä tekisin kuitenkin pieniä muutoksia esiintymisjärjestyksiin. Viimeiseksi puhujavieraaksi olisi ollut iltatillaisuudessa hyvä laittaa Sampo Pokka, jolla oli kiinteä, omakohtainen kokemus tapahtumapaikkakunnan tavasta kohdata hänet seksuaalivähemmistön edustajana. Tämä olisi saattanut toimia aikataulullisesti paremmin ja toisaalta olisi voinut tuoda enemmän pohdittavaa paikallistasolla, kun paikallinen nuori tuo ajatuksiaan julkisesti esille. Esiintymisaikatauluista olisi ollut hyvä keskustella vielä enemmän esiintyjien kanssa välitau-

olla tapahtumien välissä ja projektipäällikkönä minun olisi pitänyt pitää aikataulusta kiinni. Tämä on selkeä kehittämisen kohde projektipäällikkönä toimimisessa.

Tapahtuman kanssa yhtäaikaaisesti osunut eläkeläisten kahviovaraus oli selkeä riski, jota ei kukaan tullut ajatelleeksi etukäteen. Tilavaraus oli tapahtumamme osalta kuitenkin tehty jo hyvissä ajoin enne tapahtumaa eli tammikuussa 2014. Onneksi asia kuitenkin pystyttiin hoitamaan molempia osapuolia tyydyttävästi.

Itse tapahtumapäivästä jäi hyvä mieli. Palaute oli pääasiassa positiivista ja tapahtuma herätti ajatuksia vielä useita päiviä tapahtuman jälkeenkin. Nuoret tulivat keskustelemaan tapahtuman herättämistä ajatuksista nuorten illoissa ja itselleni on syntynyt käsitys siitä, että tapahtumalle oli selkeä kysyntä. Vielä useita viikkoja tapahtuman jälkeenkin nuoret ovat lähestyneet järjestäjää sähköpostitse.

Järjestäminen ja organisointi oli raskasta ja enemmän olisi pitänyt pystyä pitämään kiinni suunnitelmallisesta toiminnasta, mutta seuraavassa projektissa on enemmän tietotaitoa tehdä asioita eri tavalla. Tapahtumatyyppinä, eli kaksiosaisena tilaisuuten eri kohderyhmille, tapahtumapäivä oli myöskin toimiva. Tapahtumamallia ja aihetta voisi toteuttaa kiertuetyyppisesti eri paikkakunnille. Sillä tavoin olisi mahdollista saada enemmän kuulijoita laajemmalta sektorilta.

LÄHTEET

- Alanko, K. 2014. Mitä kuuluu sateenkaarinuorille Suomessa? Helsinki. Unigrafia. viitattu 20.11.2014. <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/sateenkaarinuori.pdf>
- Allianssin www-sivut 2014. Homo-, lesbo- ja bi- nuorten vanhemmille. Viitattu 3.12.2014. <http://www.alli.fi/binary/file/-/id/655/fid/1058/>
- Apter, D., Kaimola, K. & Väisälä, L. 2006. Seksuaalisuus. Helsinki. Kustannus Oy Duodecim.
- Kauhanen, J, Juurakka, A & Kauhanen. 2002. Yleisötapahattuman suunnittelu ja toteutus. Vantaa. Werner Söderström Osakeyhtiö
- Rinkinen, T. 2012. Nuorten kysymyksiä seksuaaliterveydestä Väestöliiton internetpalvelussa. Väitöskirja. Viitattu 3.12.2014. Kuopio, Itä-Suomen yliopisto.
- Ruuska, K. 2008. Pidä projekti hallinnassa. Helsinki. Gummerus kirjapaino Oy
- Shone, A. & Parry, B. 2013. Successful event management – a practical handbook. United Kingdom. Engage Learning EMEA
- SETA ry:n www-sivut 2014. Seksuaalinen suuntautuminen. Viitattu 7.11.2014 <http://seta.fi/seksuaalinen-suuntautuminen/>
- Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen www-sivut 2014. Seksuaali- ja lisääntymisterveys. Viitattu 3.12.2014. <http://www.thl.fi/fi/web/seksuaali-ja-lisaantymisterveys/seksuaalinen-hyvinvointi/seksuaalisuus>
- Vallo, H. 2009. Isännyyden ihanuus. Keuruu. Otavan Kirjapaino Oy
- Vallo, H. & Häyrinen, E. 2012. Tapahtuma on tilaisuus – tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. Tallinna. Tietosanoma Oy

Seksuaalisen suuntautumisen **MONINAISUUS**

Opinäytetyön projektipäivä Eurajoella
8.10.2014, paikkana EURAJOKI-SALI

- **klo 12–14 päivätilaisuus**
Eurajoen yhteiskoulun 8- ja 9-luokkalaisille
- **klo 18-20 iltatilaaisuus**, jonne vapaa pääsy

Ohjelma:

Klo 17.30 kahvitarjoilu viraston kahviossa

Satakunnan sairaanhoitajaopiskelijoiden järjestämä
keskustelutilaisuus

- ”*millaista oli kertoa asiasta vanhemmilleen ja kuinka kaverit ottivat tiedon vastaan*”, Sampo Pokka (22 v) rohkea nuori, joka uskalsi olla avoimesti homoseksuaali pienessä kirkonkylässä.
- ”*tutkimustieteen näkökulma seksuaalisen moninaisuuden vaikutuksista ja näkyvyydestä nuorison ja luokkien ryhmädynamiikassa*”, Nuorisotutkimusverkoston tutkimusprofessori, sosiologian ja taidekasvatuksen dosentti sekä Uppsalan yliopiston kunniatohtori *Tommi Hoikkala*.
- ”*näkökulma lesbona elämiseen nyky-yhteiskunnassa sekä miltä tuntui tulla tyttönä ulos kaapista*”, turkulainen homoseksuaali nainen *Marjo Nuutinen* (22 v).
- ”*minkälaista elämä on ollut kun homoseksuaalisuudesta ei ole voinut kertoa julkisesti ja miten elämä on muuttunut kun yli 30 vuoden salailun jälkeen kertoo olevansa homoseksuaali*”, RadioNovan tuottaja / juontaja *Kristoffer Ignatius*.
- Tilaisuudessa puhutaan asiasta myös vanhempien ja työyhteisön näkökulmista ja siitä miten vanhemmat voisivat ottaa asian puheeksi nuoren kanssa tai miten suhtautua avoimin mielin seksuaalisen suuntautumisensa kanssa painivaan nuoreen.

Tilaisuus järjestetään yhteistyössä nuorisotoimen kanssa

LIITE 2

Tapahtumamainos Länsi-Suomi – lehdessä 1.10.2014

The poster is for an event titled "SEKSUAALISEN SUUNTAUTUMISEN MONINAISUUS -tapahtuma" (Sexual Orientation Diversity Event) held in Eurajoki on October 8, 2014, from 18:00 to 20:00. It features the Eurajoki logo and the slogan "ENERGISTÄ ELÄMÄÄ". The event is an open discussion about sexual orientation. Guest speakers include Sampo Pokka, researcher Tommi Hoikkala, Marjo Nuutinen, and Radio Novan producer Kristoffer Ignatius. It is organized by SAMK students Mirella Pokka and Minna Widenius in cooperation with the Eurajoki Youth Group. The website www.eurajoki.fi is listed at the bottom.

EURAJOKI **ENERGISTÄ ELÄMÄÄ**

SEKSUAALISEN SUUNTAUTUMISEN MONINAISUUS -tapahtuma
Eurajoki-salissa 8.10.2014 klo 18–20 (kahvitarjoilu alkaa klo 17.30)
Avoin keskustelutilaisuus seksuaalisuudesta

Puhujavieraina Sampo Pokka, nuorisotutkija Tommi Hoikkala, Marjo Nuutinen
sekä Radio Novan tuottaja / juontaja Kristoffer Ignatius

Järjestäjinä SAMK, Steniuksen kampuksen opiskelijat Mirella Pokka ja
Minna Widenius yhteistyössä Eurajoen kunnan Nuorisotoimen kanssa.

www.eurajoki.fi

Tapahtumamainos Raumalainen – lehdessä 4.10.2014

The newspaper clipping has a headline "Seksuaalisuuden moninaisuudesta Eurajoella" (Diversity of Sexual Orientation in Eurajoki). The text reports that SAMK's student nurses Mirella Pokka and Minna Widenius are organizing a discussion event in cooperation with the Eurajoki Youth Group. It also mentions that Sampo Pokka, Marjo Nuutinen, and Kristoffer Ignatius will be participating, with Ignatius being a producer at Radio Nova.

Seksuaalisuuden moninaisuudesta Eurajoella

SAMK:n sairaanhoitajaopiskelijat **Mirella Pokka** ja **Minna Widenius** järjestävät ensi keskiviikkona yhteistyössä Eurajoen nuorisotoimen kanssa keskustelutilaisuuden seksuaalisen suuntautumisen moninaisuudesta.

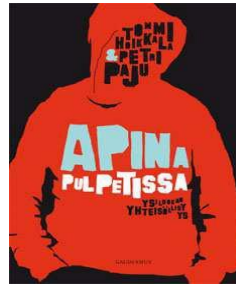
Opinmääytetyöprojektina järjestetyssä tilaisuudessa omakohtaisia kokemuksiaan kertovat **Sampo Pokka** ja **Marjo Nuutinen** sekä yli 30 vuotta homoseksuaalisuutensa kanssa kaapissa elänyt Radio Novan juontaja-tuottaja **Kristoffer Ignatius**.

LIITE 3

Seksuaalisen moninaisuuden näkyvyys koululuokkien ja nuorten ryhmädynamiikassa

**Seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus –
keskustelutapahtuma,
Eurajoki-Sali 8.10.2014**

Tommi Hoikkala, Tutkimusprofessori,
Nuorisotutkimusverkosto

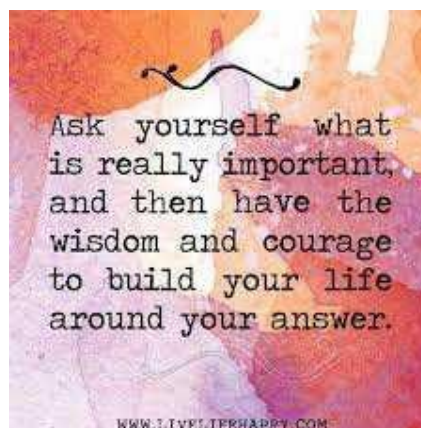

YOUTH RESEARCH NETWORK

Ensin

Tämä on aivan erinomainen juttu, kiitokset ja onnittelut tekijöille oivaltavuudesta ja rohkeudesta käydä kiinni de-
likaattiin teemaan.

YOUTH RESEARCH NETWORK

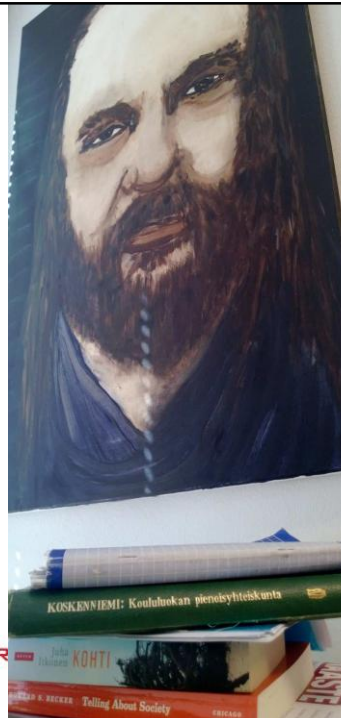
Vaativa otsikko

”Tutkimustieteen näkökulma seksuaalisen moninaisuuden vaikutuksista ja näkyvyydestä nuorison ja luokkien ryhmädynamiikassa.”

Pointti tässä on luokkien ryhmädynamiikka.

Sateenkaarinuoria ei ole systemaattisesti tutkittu tällä tavoin.

Kupletin juoni: kerron Apina pulpetissa –hankkeesta, ensin totean sateenkaarinuoria koskevan keskeisimmän tutkimuksen.

YOUTH RESEARCH NETWORK

”**Seksuaalinen suuntautuminen** merkitsee kykyä tuntea seksuaalista tai emotionaalista vetoa muihin ihmisiin heidän sukupuolensa perusteella, ja se voidaan määritellä eri tavoin. Mediassa ja tutkimuksissa käytetään usein kolmiosaista luokittelua: homoseksuaaliset, biseksuaaliset ja heteroseksuaaliset ihmiset. Luokittelu perustuu käsitykseen kahdesta sukupuolesta. Sen mukaan on olemassa vain miehiä ja naisia, jotka tuntevat vetoa samaan sukupuoleen, molempiin sukupuoliin tai toiseen sukupuoleen. Käsitteitä käytetään kuitenkin kuvaamaan tai määrittelemään seksuaalista suuntautumista eri tavoin. Joku määrittelee sen rakkaussuhteensa perusteella, joku toinen todellisten seksuaalisten kokemustensa perusteella ja kolmas saattaa käyttää perusteena kokemusta omasta kyvystään tuntea emotionaalista tai eroottista vetoa. Jo tämä viittaa siihen, ettei ihmisten jaottelu kolmeen luokkaan vastaa riittävän hyvin nuorten tunnekokemuksia tai todellisia elämäntilanteita. Niiden lisäksi on olemassa monia muita tapoja kuvata seksuaalista suuntautumista.”

YOUTH RESEARCH NETWORK

Hlbtqi -nuoret

Hlbtqi

Kirjainlyhenne viittaa sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluihin ryhmiin (homot, lesbot, bit, transihmiset, intersukupuoliset ja queerit). Näiden käsitteiden lisäksi käytetään myös muita nimityksiä

tai määritelmiä seksuaalisille suuntautumisille ja sukupuoli-identiteeteille tai sukupuolen ilmaisuille, jotka eivät ole yhteiskunnan normien mukaisia. Lyhenne sulkee ulkopuolelleen

Heteroseksuaaliset jotka tuntevat emotionaalista ja/tai eroottista vetoa pääosin eri sukupuolen edustajiin.

YOUTH RESEARCH NETWORK

Katarina Alanko: Mitä kuuluu sateenkaarinuorille Suomessa?

**Nuorisotutkimusverkosto/
Nuorisotutkimusseura
Verkkojulkaisuja 72
Seta, Seta-julkaisuja 23
[2014]**

YOUTH RESEARCH NETWORK

**Perustulos: Kiusatuksi
tulemisen riski**

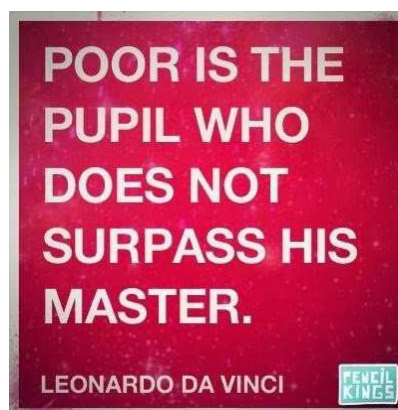
Noin 75 % tutkimukseen osallistuneista (sekä tytöistä että pojista) salasi seksuaalisen suuntautumisenensa tai

sukupuoli-identiteettinsä opettajalta tai jätti kertomatta siitä hänelle, ja 50 % toimi samoin koulutovereidensa suhteen. Seksuaalisen suuntautumisen tai sukupuoli-identiteettin salaaminen perustuu usein itsesuojeluun: henkilö pelkää kiusatuksi tulemista, syrjintää ja väkivaltaa. (Alanko 2014)

Riikka Taavetti

”Olis siistiä, jos ei
tarttis määritellä...”
Kuriton ja tavallinen
sateenkaarinuoruus

”Aiemmin sateenkaarinuoria on tutkittu lähinnä kouluissa. Tätä tutkimusta on tehnyt etenkin kasvatussosiologi Jukka Lehtonen (erityisesti 2003), joka on kirjoittanut myös sateenkaarinuorista työelämässä (2004b; 2004c ja 2004d) ja sateenkaarinuorten identiteettipohdinnoista (1998). Lisäksi sateenkaarinuoriin kohdistuvaa syrjintää on tutkittu kahdessa viime vuosina tehdyssä selvityksessä (Kankkunen ym. 2010 ja Huotari, & Törmä, & Tuokkola 2011).”

YOUTH RESEARCH NETWORK

”Myös muuta sateenkaari-ihmisten tilannetta koskevaa tutkimusta on ilmestynyt viime vuosina ja osa tästä tutkimuksesta on hyödyllistä myös sateenkaarinuorten tilanteen asettamisessa laajempaan kontekstiinsa. *”Eihän heterotkaan kerro...”* on Jukka Lehtosen ja Kati Mustolan toimittama, vuonna 2004 julkaistu laaja tutkimusantologia, joka käsittelee seksuaali- ja sukupuoli-vähemmistöjä työelämässä. Marja Kokkonen (2012) puolestaan on selvittänyt sateenkaari-ihmisten kokemuksia urheilun ja liikunnan piirissä.”

YOUTH RESEARCH NETWORK

Härkälän yhtenäiskoulu

Luokka 9C numeroina

22-11-11

6 alakoulua

4 uskontoa

3 maahanmuuttajaa

2 luokanohjaajaa

7 ylioppilasta 2013

5 ilman opiskelupaikkaa

1 joka ei hakenut
yhteishaussa

YOUTH RESEARCH NETWORK

Tiivistä tärkein tutkimustulos

- Ryhmäkuvioiden väkevyys, keskeisyys ja tärkeys
- Opiskelussa menestymistä ja käyttäytymistä arvioi yleensä opettaja. Mutta tämän rinnalla suorittaa toverijoukko omia arviointejaan, joiden sisältämät palkitsemiset ja rankaisemiset usein koetaan paljon merkittävämmiksi (Koskenniemi 1982, 35-36)

- HETERONORMATIIVISUUDEN MAISEMA

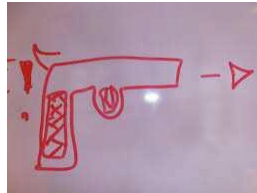
YOUTH RESEARCH NETWORK

HETERONORMATIIVI- SUUDEN MAISEMA

kuva: kupuramiekka.blogspot.com

- Yläkoulut normatiivisuuden hautomona
- Homottelu yleishaukku-masanana, mutta näkyi myös interaktiivisena läpänheittona
- Ei suoraa homofobista kiusaamista
- Tyttöjen kioskit: halailua, si-littelyä, käsikädessä kulke-mista; vrt. Riikan havainto intensiivisestä suhdekulttuurista
- spekuloi poikien tyttöjä niukemmasta liikkumati-lasta: jääkiekkomaskuli-nisuus, markkinamasku-liinisuus, runoilijapojat paitsiossa
- Salkkareiden Kalle: siinähan on seurattu homopojan kas-vua kolmikymppiseksi. Si-nänsä ei ole tavaton ilmiö

YOUTH RESEARCH NETWORK

Karkea yleistys: Sateenkaarinuoret eivät kaikki halua olla ryhmäpaineen vuoksi julkisesti erilaisia, eivätkä ole siksi aktiivisesti kaatamassa normeja, mutta haluavat elää omaa juttuaan rauhassa. Joskus ja jossain

– pienten liikkumatiolojen taajamissa joutuvat piiloutumaan, mikä voi olla raskasta. Joissain tarinoissa juhli-taan erilaisuutta, halutaan olla eri-laisia. Tyttöjen mainifestaatiot anta-vat esimerkkejä muille.

Poikien homokielto Ku-

van lähde: www.lily.fi

IT'S VERY DEAR TO ME,
THE ISSUE OF
GAY MARRIAGE.
OR, AS I LIKE TO CALL IT:
'MARRIAGE.'
YOU KNOW, BECAUSE I HAD
LUNCH THIS AFTERNOON, NOT
GAY LUNCH. I PARKED MY CAR;
I DIDN'T GAY PARK IT.
(LIZ FELDMAN)

YOUTH RESEARCH NETWORK

Huppari virkapukuna; ryhmäpaine ja sosiaalinen intensiivisyys

YOUTH RESEARCH NETWORK

Luokkahuoneen ja koulun kaksi kehää

- Ysiluokka on tietopuolisesti vaativa. Koulu on voimia vaatia kokemus ja se koskee jo kahdeksatta luokkaa. Oppimistavoitteet ovat kiristyneet vuosi vuodelta ja yhä abstraktimpia oppisisältöjä käsitellään yhä nuorempana.
- Oppiminen on paljolti ulkoa opettelua, pänttäämistä
- **Sosiaalinen intensiivisyys.** Pelkästään tilana vähintään 20 ihmistä seuraa sinua koko ajan, ruokalassa 200. Olet koko ajan tarkkailtavana eli perus-stressitaso on ihan eri kuin kotona sohvalla löhöillessä. Ja aamulla on vielä laitettava tunti sitä tukkaa.
- **Koululaisen eksistenssikysymys.**

YOUTH RESEARCH NETWORK

Ryhmittymien väkevyys

- Ryhmittyminen näkyi kaikessa: keiden kanssa oltiin, käveltiin välitunnilla, kenen viereen istuttiin, mentiin syömään ja jos sai valita – tehtiin ryhmätöitä.
- Ryhmään kuuluminen ja hyväksytyksi tuleminen on siis keskeistä koulussa. Jos se menee pieleen, kaikki menee pieleen. Entä jos jää ulkopuolelle?

YOUTH RESEARCH NETWORK

yksinäiset

Luokassa oli kaksi. Toinen halusi pysytellä omissa oloissaan, toinen oli hiljainen, mutta pysyi pinnalla, koska kaveri piti huolta. Taustalla oli jo ala-asteelta lähtenyt kiusaamiskuvio. Keskusryhmän yksilöt eivät edes tervehtineet ryhmänsä ulkopuolisia ja tyttöjen ryhmissä esiintyi paljon hissiliikettä: otetaan sisään, potkaistaan ulos. Tilanteet riippuivat mimmiryhmän sisäisistä suhdanteista.

YOUTH RESEARCH NETWORK

Itsesuojelu & sopeutuminen

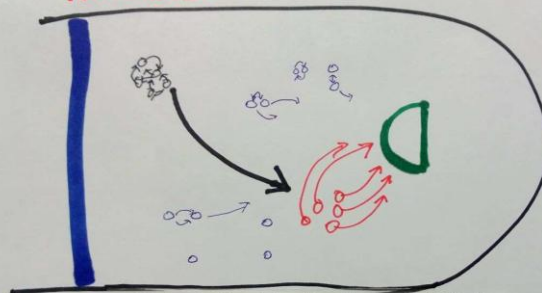
- nuoret ovat omaksuneet niin hyvin roolinsa, ettei ketään tarvitse enää oikeastaan kiusata – kiusatut hoitavat kiusaamisen itse. Eli välttävät tilanteita ja valitsevat tarkkaan syrjäisen istumapaikan.
- Hikareista ei pidetty. Menestys piti kätkeä ja jos se tuli esiin, se piti selittää.

YOUTH RESEARCH NETWORK

Hikarit, kovikset tavikset ja yksinäiset

"PUOLIKAVAKOKUVA"

Matti Koskenniemi: sosiaalisesti tyyppiset oppilaat: johtajat, rakastetut oppilaat, eristäytyvät, apurit ja syrjäytetyt oppilaat. (1945) 17

YOUTH RESEARCH NETWORK

LOPUKSI

Kyllä se ohi menee
–kliseen vaaralli-
suus

1950 –luvun psykologian
klisee. Ei ole hyvä jos
kouluissa ja kodeissa pu-
hutaan homoudesta ohi-
menevänä vaiheena.
Suurimmalla osalla ei
mene.

